

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De duob[us] descende[n]tib[us] in sodoma[m] ca. lij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Libri Genesis

Quos rogauit abraam vt diuenteret ad euz: z paululū comedēdo pfortarent. Qui assensu serunt. Et estimans abraam pcepit sare vt de tribu satis simile faceret subcinericeos panes. Ipe qz tulit vitulum de armento optis mū: tulitqz butyr z lac: z vitulū assatū: z posuit corā eis. Verissimile ē qz pus hoies credidit: quibz hec xentā parauit: p' angelos del esse cōprobauit. De cibo quez sumpsit p' dicit qz ī masticatōe extimantus sit sicut aq' calore ignis: abraam ita bat iuxta eos Sara p' erat post ostium tabernaculi. Et dicit angel' Reuertēs veniā ad te tpe isto. Id ē eodē die reuoluto anno: z habebit sara filiū. Quo audito risit sara. Erant enim ambo senes: z desierāt sare fieri muliebria. i. menstrua: quibz deficiētibz vis parietū deficit. Si alter iuuenis esset: non esset impossibile ex sene z iuuenē prole fieri. S; ambo erāt puecte etatis. Ad hec etiā ipa sterilis erat. Risit q' quia dubitauit dicens: Postqz p'uenit z dñs meus vetulus est: voluptati operā dabo. Dicitqz dominus ad abraam.

Quare risit sara: nūquid quicqz deo est difficile. Negauit sara se risisse perterrita. Ecce qua intentione quisqz riserit diiudicare potuit qui corda nouit. De duobz angelis descēdētibz in sodomā. Caplm. lxx.

Quos surrexeris

sent illi tres viri direxerūt oculos p'ra sodomā: z abraam gradiebat simul: z dixit dñs. Non potero celare abraam que gesturus sum. Et ait ad illū. Clamor sodomoz et gomorre venit ad me. Peccatum cum clamore: est culpa cum libertate: cū scz quis palam z ad libitū suum peccat. Pecca-

tum illoz fuit supbia vite: z abundantia panis: ppter quā vsqz ad ignominiosam libidinem pruperunt. Et addidit. Descendā z vlt' debo vtrū clamorem qui venit ad me opere cōplenerint. Qui omnia nouit: hoc in exemplum nob reliquit. q. d. Mala hominuz nō ante credite qz p'betis. Inde ē q' iudex sibi solū crimen notū punire non potest: vnde z dicitū est. Nemo te cōdemnauit: nec ego te cōdemnabo. Abraam p' memor loth filij fratris sui: appropinquās ad dominū ait. Nūquid perdes iustum cū impio. Non est hoc tuum qui iudicas omnē terrā. Si fuerint. i. iusti ibi: nonne parces populo ppter eos. Et ait dñs. Dimittam oim' populo ppter eos. Tūc abraam quasi paulatim descendens ait. Si fuerint. xlv. Item si. xl. qd si. xxx. Quid si. xx. Quid si decem. Et ait domin' Nō delebo eos ppter decem. Abijt dñs. Id est non apparuit postqz cessauit loqui ei: z ille reuersus est in locū suum. Venerūtqz illi duo angeli qui fuerant cū domino vlt' alij fm quosdam: sodomā vesperesedente loth in foribus ciuitatis: expectante alicui' hospitis aduentum. Qui occurrens eis adorauit: petens vt diuenterent in domum suā. Quos renitētes compulsi optido. Ingressisqz illis fecit cōstitutū: corū azyma z comederūt. Tunc viri ciuitatis a puero vsqz ad senem vallauerūt domum: z dixerūt loth. Educ vtros illos huc vt cognoscām' eos. Qui ait. Habeo duas filias q' nondū cognouerūt vtruz: abutimini eis vt liber: tūc his nihil mali faciatis q' ingressi sunt sub vmbra culminis mei. Vos em' fidelitū erat ab omni inuisa hospites suos defendere. Qd aut' dixit: perturbatio animi fuit: non p'sidium. Consiliū sane est vt faciat quis leuius ne ipe cōmittat grau'. Nullo aut' modo debet quis leuius facere mortale: ne alius cōmittat grauius. At illi noluerūt: z vtm faciebant vehementissime loth. Et ecce angeli introduxerunt loth: et clauserūt ostium. Illos p' percusserunt cecitate: non p' priuatiōe visus: sed acrisia quā latine autēntiam dicere possum'.

que facit non videri non omnia sed que est opus qua p'culsi sūt qui querebant helise cum esset cū eis: z discipuli cū domo

Acrisia ē quādo q' habet aptos oculos z non videt: qd mag' faciunt incātiōnibus. Fit etiā quando quis habet aliquā

Historia

no euntes in emaus rem aliquā in manu
Forte h̄ modo quāz z nō videt, z est etiaz
dōq̄ querimus qd̄ i manu tenem⁹: z an⁹
geli dixerunt ad loth, Educ omnes tuos de
vrbe hac, Delebim⁹ em̄ locum istum, Et in⁹
gressus loth ad generos suos ait Surgite z
egredimini: q̄a delebit dñs civitatem istaz,
Non est credendū vt ait Hieronym⁹ his q̄
dicūt alias filias a pdictis v̄ginib⁹ loth ha
buisse: habentes viros q̄ cum v̄ris sum mer
se sint, S; generos vocat futuros generos,
Unde hebraica veritas habet Egressus est
loth ad sponfos, Qui noluerūt egredi: p̄sue
tudinem hanc verboz loth esse dicentes q̄
semper mala pdiceret.

De subuersione sodomoz, Ca. LIII.

Sine dissimulan

m te Loth exire: apphensum eū cū
vxoze sua z filiabo statuerunt an
geli extra civitatem dīcētes, Ne respicias re
tro: sed in monte saluū te fac Qui ex p̄turba
tiōe nondū plene credens domino ait Non
possum in monte saluari ne forte apphēdat
me malum: z moriar Forte senex montium
frigorā z laborem vie p̄horrebat, Sed est
h̄ civitas parua ad quā fugere sufficīo vt sal
uer in ea: z ait dominus, Non subuertā v̄s
bem p̄ qua locutus es, z ideo q̄a dixit par
ua: vocatū est nomen vr̄bis segoz, id est par
ua, Tradunt em̄ hebrei hanc vr̄bem primo
dictam balam: z post salisam: z in esaiā v̄tu
lam conternantē: quia tertio terremoto ab
sop̄ra sit post subuersionē quattuor altarū
civitatum: modo dicit civitas palme Quāz
dñs ergo fuit loth in ea peperit ei domin⁹,
Sed vt d̄ Hieronymus: loth timēs p̄sues
tum eius terremoto: egressus māsīt in mon
te, Egresso itaq; loth de sodomis: pluit dōz
minus sup̄ civitates illas sulphur et ignem
Pluit dñs a seipo ens in terra a se ente in ce
lo iudicans, id est punitens ab imperante,
Pluit aut̄ hec vt terra in eternū arefceret si
ne spe iterū germinādi: z ita grauis punit
uit istos q̄ p̄mos peccatores diluuit Licet
em̄ illi mensurā excederent delicti: tamē q̄si
naturaliter peccabant: z vniuersos subuer
sit etiam paruulos pro peccatis parentū: in
quo p̄uisum est illis ne diu viuētes sequerēs
tur exempla patrū: z est aliq̄d bonum reum

non esse: qui gloriosus non est, Prodest em̄
paup̄erē non esse qui rex non esse potest, Et
respiciens vxoz loth retro: versa est in statuā
salis: quā Josephus d̄t se vidisse: z hacten⁹
manere Versa est ergo regio in lacum salis:
z sterilē qui d̄r mare mortuuz: q̄a nec pisces
nec aues in eo v̄sūt: vt in alijs, Flauem q̄z
nō patitur: nec vllam sustinet materiā quin
tota forstā sup̄naret: nisi bituminatā p̄pter
homines inuis viuentes, Nā omne carens
vita in pfundū mergit, Siquid v̄num ali
qua arte immerferis: superexilit Lucerna ar
dēs sup̄naret: extin
cta mergitur, Vul
tis i loq̄ nigras gle
bas bitumis vomit
z ideo lac⁹ asphalti
vel asphaltidis d̄r,
Dicit etiaz q̄ poma
nata in arborib⁹ cir
cumpositis vsq; ad
maturitatem coloris
sunt v̄ridis: matura
si icidas: fauillas in
tus inuenies Unde
vt ait ioseph⁹ Fauil
la t̄re sodomitice si
dem habet, Dicit et
vallis salinar, For
te sit ibi sal: vel lapis
des salis circa inueniunt̄,

De incestu Loth Ca. LIII.

Loth autē egres

l sus de segoz māsīt in mote i spe
lunca: z due filie ei⁹ cū eo, Didice
rant aut̄ filie loth p̄sumptionem mūdī fut
turā p̄ ignē: z suspicite sunt tale aliqd̄ factuz
quale fuit in dieb⁹ noe: scz ad reparandū ge
nus humanū sernatas se esse sup̄stites cum
p̄re Ideoq; p̄siliū inierunt z patris mesticiā
z rigore v̄no molliētes: singule l̄cz p̄gines
singulis noctibus susceperūt ab ignorāte cō
ceptū: nec repetierūt Hoc t̄m desup̄ appūgūt
hebrei q̄si incredibile: q̄a natura rez nō part
tur coire quenpiā nescientē, Vel d̄r nescisse
filiam fuisse: putans fuisse vxozē suaz, Dicit̄
quoq; impossibile in defloratiōe fieri conce
ptū, Ob hoc anticristus dicit se filiū v̄rgi
nis, Peperitq; maior filia filiū: z vocauit eū
moab patrem moabitaz: minor peperit filiū